

Uvod u društvenu geografiju

Društvena geografija proučava društveno-ekonomske elemente – stanovništvo, naselja i privredu. Obuhvata subdiscipline – demografiju, geografiju naselja, ekonomsku, političku, istorijsku i medicinsku geografiju.

Karta i kartografski metod u kartografiji

Karta je umanjena slika jednog dela ili cele Zemljine površine predstavljena na ravnoj podlozi. Geografski elementi prikazuju se na karti u određenoj razmeri. Razmer karte može biti brojčani i grafički.

Razmer karte je broj koji pokazuje koliko su puta rastojanja iz prirode umanjena i prikazana na karti. **Grafički razmer ili razmernik** je linija izdvojena na manje podeleke koji predstavljaju rastojanje predstavljeno u metrima ili kilometrima.

Koordinatni sistem karte ine paralele (uporednici) i meridijani (podnevnici).

Paralele su zamišljene kružne linije koje obavijaju Zemlju pravcem zapad-istok. Najduža i početna paralela je Ekvator (0°) a najkraće su polovi (90°). U odnosu na Ekvator utvrđuju se **severna i južna geografska širina**.

Meridijani su zamišljene polukružne linije koje povezuju Severni i Južni pol. Početni meridijan je Grini (0°) a suprotan njemu je 180° koji se naziva datumska granica. U odnosu na Grini utvrđuju se **zapadna ili istočna geografska dužina**.

Tačka u kojoj se seku Ekvator i Grini naziva se **oslonična tačka**. Pomoću oslonične tačke utvrđuje se položaj bilo koje tačke na Zemlji.

Važan element karte je njen **okvir**. Postoje unutrašnji i spoljašnji okvir a između njih se beleže brojevi koji označavaju geografske koordinate tj. Geografsku širinu i dužinu.

Umanjen, najverniji model Zemlje je **globus**. Međutim, pojedini delovi Zemlje najdetaljnije se mogu prikazati na karti i to pomoću raznih **kartografskih projekcija**. Projekcije se prema načinu prenošenja koordinatne mreže sa Zemljine lopte na ravan dele na **azimutne, valjkaste i kupaste**. Izbor projekcije zavisi od namene karte.

Pored matematičkih karta sadrži i geografske elemente: reljef, vode, biljni svet, naselja, saobraćajnice, granice, privredne i kulturne elemente.

Reljef se na kartama predstavlja metodom izohipsi, boja, šrafa i senčenja. **Izohipse** su linije koje povezuju tačke iste nadmorske visine. **Boje** se koriste na kartama svih razmera – zelenom bojom predstavljaju se ravnice,

a različitim nijansama žute i braon boje visije. **Šrafe** su linije različitih dužina i debljine. Ukoliko su kraće i deblje reljef je strmiji. **Senenje** je metod pogodan za prikazivanje nagiba terena (strmije zemljište senije i se tamnije). Različitim nijansama plave boje na kartama se prikazuju vode. Najveći i deo geografskih elemenata na kartama se prikazuje pomoću odgovarajućih **kartografskih znakova**.

Podela karata prema razmeri i sadržini

Prema razmeri karte se dele na planove, topografske i geografske, a prema sadržini na opšte i tematske.

STANOVNIŠTVO I NASELJA

Odlike i faktori demografskog razvoja

Prapostojbina ovekada je bila tropska oblast Azije i Afrike (još pre 1,5 miliona godina). Po etkom naše ere na Zemlji je živelo oko 200 miliona ljudi, u prvoj polovini 19. veka oko 1 milijardu a u 2005. godini oko 6,5 milijardi. Broj stanovnika raste za oko 15 promilaa godišnje.

Prirodni priraštaj predstavlja razliku između broja živorođenih (nataliteta) i broja umrlih lica (mortaliteta) u toku godine na 1000 stanovnika. Prirodni priraštaj može biti pozitivan, negativan („bela kuga“ ili depopulacija) i nulti. Broj stanovnika najbrže raste u Africi i Latinskoj Americi a najsporije u Evropi.

Stanovništvo sveta se neprestano kreće i taj proces se naziva **migracija**. **Emigracija** je iseljavanje stanovništva a **imigracija** doseljavanje stanovništva. Različiti faktori mogu uzrokovati migratorna kretanja (rat, potraga za poslom, ekonomsko-socijalna situacija, epidemije, elementarne nepogode, školovanje...). Migracije mogu biti dnevne i sezonske.

Stanovništvo nije ravnomerno raspoređeno na Zemlji. Postoje delovi sveta koji su gotovo nenaseljeni (polarne oblasti, visoke planine, pustinje, prašume) ali i delovi sa velikim brojem ljudi na maloj površini. Naseljeni delovi sveta označavaju se kao **ekumena** a nenaseljeni kao **anekumena**. Da bi se utvrdio raspored stanovništva na Zemlji utvrđuje se **gustina naseljenosti** (broj stanovnika na 1 km²). Prosečna gustina naseljenosti u

svetskim razmerama je oko 40 st./km². Najve u gustinu naseljenosti ima azijska država Bangladeš sa oko 850 st./km².

Severna hemisfera ima oko 90% ukupnog svetskog stanovništva, a od tog broja oko 70% je u umerenom klimatskom pojasu.

Najsevernija naselja na svetu su na Zemlji Franje Josifa u Severnom ledenom okeanu (80°severne geografske širine), a najjužnije stalno naselje je Ušuaia na Ognjenoj zemlji. Najviše stalno naselje na Zemlji nalazi se u Indiji Na oko 5500m.

Strukture stanovništva

Stanovništvo sveta razlikuje se po polu i starosti (biološka struktura), rasi, etni koj, jezi koj i religijskoj pripadnosti, stepenu obrazovanja.

Biološka struktura stanovništva u direktnoj jezavisnosti od stope prirodnog priraštaja. Polna struktura se u istoriji dramati no menjala nakon ratnih sukoba, a starosna zavisi od stope nataliteta i mortaliteta. Na osnovu ocvih veli ina izra uje se polno-starosna piramida pomo u koje se mogu pratiti promene u razli itim vremenskim intervalima i davati demografske prognoze.

Stanovništvo do 19 godina je budu e aktivno stanovnšvo – podmladak nacije. Radno sposobno stanovništvo je od 20 do 65 godina a stanovništvo iznad 65 godina je izdržavano. Najve i procenat ladog stanovništva imaju države Afrike, jugozapadne Azije i Latinske Amerike.

Na svetu žive pripadnici tri osnovne **rase ljudi** – bele, žute i crne ali i pripadnici rasnih mešavina. Mulati su nastali mešanjem bele i crne rase, mestici bele i žute rase, a zambosi mešanjem crne i žute rase.

Stanovništvo bele rase uglavnom živi u Evropi, Severnoj americi i Australiji. Žuta rasa je dominantna u isto noj Aziji a crna u Africi. Melezi (rasne mešavine) preovla uju u Južnoj americi, jugoisto noj Aziji i Okeaniji.

Religijska struktura sveta je veoma složena. Hriš anstvo (pravoslavlje, katolicizam, protestantizam) ispoveda oko 1 milijardu ljudi i to uglavnom u Evropi, Americi i Australiji. Islam ima oko 1,2 milijardu vernika i to uglavnom u severnoj Africi, jugozapadnoj i jugoisto noj Aziji. Hinduizam obuhvata oko 10% svetskog stanovništva, budizam oko 6%, konfu ijanstvo oko 5%, šintoizam. Oko 20% stanovnika sveta su ateisti.

Danas se govori oko 2700 jezika, a najviše se koristi engleski jezik. Ostali jezici su španski, francuski, portugalski, nema ki, ruski, kineski, italijanski,

arapski. Više naroda zajedničkog porekla govore sličnim jezicima – slovenski, germanski i romanski narodi.

Jedan od osnovnih pokazatelja ekonomsko-socijalne situacije u državi je broj pismenog stanovništva. Najpovoljnija situacija je u Evropi, Severnoj Americi i Australiji, ali ako se analiziraju pojedinačni primeri ima značajnih razlika. Najveći broj nepismenog stanovništva starijeg od 15 godina je u Africi oko 55%, u Aziji oko 23%, u Južnoj Americi oko 20%.

Kulturni i životni standard stanovništva

Zapisivnije misli i prenošenje poruka omogućavaju prenošenje različitih saznanja budućim generacijama.

Najstariji pisani tragovi potiču iz rodovske zajednice i predstavljaju crteže-piktograme (**piktografsko pismo**). Nakon ovoga nastala su druga prenošenja poruka razvila se u Egiptu **hijeroglifsko pismo**. Ono predstavlja uprošćene crteže koji su pretvoreni u znakove. Potom se u Mesopotamiji razvilo **klinasto pismo**. Fenicijanci su kasnije objedinili hijeroglifsko i klinasto pismo i izdvojili glasovne znakove. Ovo pismo je nazvano **fenicijski alfabet** a na njegovim osnovama razvilo se **grčko pismo i rimska latinica**. Od ovih pisama nastaju su skoro sva pisma koja se danas upotrebljavaju a među njima i cirilica.

Najveći broj evropskih zemalja koristi latinicu dok se cirilica upotrebljava u Istočnoj Evropi i našoj zemlji. U kolonijalnom periodu latinica je preneti i u veći deo afričkih i latinoameričkih zemalja. Na azijskom kontinentu upotrebljavaju se kinesko, korejansko, japansko i arapsko pismo.

Širenje pismenosti je dugo vremena zavisilo od uloge crkve u društvu. Crkva je najpre dozvoljavala da se obrazovanje izvodi isključivo u skladu sa verskim tumačenjem sveta a tek od 11. veka počinje otvaranje svetovnih škola i univerziteta.

Životni standard je direktna posledica ekonomske moći stanovništva i njihove sposobnosti da zadovolje osnovne životne potrebe. Ova kategorija se određuje u odnosu na prosečan unos kalorija tokom dana (biloški minimum iznosi 2500 kalorija na dan). Nedovoljan kalorijski unos ima stanovništvo pojedinih afričkih, azijskih i latinoameričkih zemalja. Povećani kalorijski unos ima stanovništvo SAD, Kanade, Argentine, Australije i nekih evropskih zemalja te se u ovim državama sve ređe javlja problem gojaznog stanovništva.

Nivo životnog standarda ogleda se i u kvalitetu stambenog prostora i njegove opremljenosti, zdravstvene zaštite, realizovanja kulturnih i

rekreativnih potreba stanovništva, održavanja higijene...Naj eš e se životni standard tuma i kroz ostvarni dohodak stanovništva u toku godine (BNP).

Naselja

Najstarija ljudska naselja na Zemlji su bila prirodna skloništa a znatno kasnije nastale su ku e, najpre tipa zemunice i sojenice, a potom od vrš eg materijala. Osnovna podela naselja na sela i gradove rezultat je istorijskog razvitka proizvodnje i podele rada.

Selo je najmanja teritorijalna naseobina sa izraženom poljoprivrednom funkcijom i manjim brojem stanovnika. Položaj seoskih naselja je uglavnom u zavisnosti od plodnog zemljišta, dostupnih izvora vode, mogu nosti bavljenja sto arstvom. Postoje sela zbijenog i razbijenog tipa. Sela zbijenog tipa nalaze se uglavnom u ravni arskim predelima i re nim dolinama. Sela razbijenog tipa se nalaze u brdsko-planinskim predelima i glavna odlika im je teritorijalna raštrkanost.

Grad je po pravilu složenije naselje, ima ve i broj stanovnika, upravne zgrade, kulturno-prosvetne institucije, zdravstvenu zaštitu. Danas se u svetu beleži intenzivan proces **deagrarizacije** i **urbanizacije**. To podrazumeva smanjenje broja seoskog stanovništva i starenje sela odnosno pove anje broja gradskog stanovništva i prenošenje gradskih uticaja na seosku sredinu. Kao posledica procesa urbanizacije broj gradova u svetu je porastao a neki od njih su se stopili pa je došlo do stvaranja **konurbacije** (Donbas, Rur, Šlezija). U SAD i Japanu se ak obrazuju dinovski gradski sistemi nastali spajanjem knurbacija koji se zovu **megalopolisi** (Bosvaš, Sansan, ipits, Tokaido, Pektjen, Šen en). Ovako velika koncentracija stanovništva na relativno ograni enom prostoru za sobom povla i i brojne probleme.

OSNOVNE POLITI KO-GEOGRAFSKE KARAKTERISTIKE SAVREMENOG SVETA

Osnovni politički ko-geografski sadržaji i tipovi država

Osnovni oblik političkog organizovanja društva je **država**. Ona se formira u cilju u vrš ivanja i održavanja vlasti vladaju e klase.

Svaka država ima dva veoma bitna elementa : **suverenitet** i **me unarodno priznanje**.

Politi ko-geografski elementi države su geografski položaj, teritorija, granice, društveno-politi ko ure enje i glavni grad.

Geografski položaj države podrazumeva matematu ko-geografski, fizi ko-geografski, ekonomsko-geografski i politi ko-geografski položaj.

Svaka držva ima odre ene geografske koordinate tj. geografsku širinu i dužinu. Fizi ko-geografski položaj utvr uje se u odnosu na odlike reljefa, klime, voda, biljnog sveta, mineralnog bogatstva. Tako postoje nizijske, planinske i visokoplaninske države; zatim tropske, monsunske, umerenokontinentalne, subpolarne...; U zavisnosti od toga da li izlaze na more mogu biti primorske i kontinentalne.

Ekonomsko-geografski položaj pokazuje da li se država nalazi u blizini razvijenih ili nerazvijenih zemalja, da li raspolaže zna ajnim prirodnim resursima ili ne, da li preko državne teritorije prolaze važne saobra ajnice...

Politi ko-geografski položaj utvr uje se na osnovu položaja države prema susedima, u odnosu na blizinu ekonomskih i politi kih centara mo i, politi kih i ekonomskih saveza...

Države mogu imati kompaktnu teritoriju (Nema ka), mogu biti izdužene (Norveška), razbijene (Indonezija), ogra ene (Lesoto). Prema veli ini teritorije države mogu biti izrazito velike (Rusija), velike, srednje, male i vrlo male.

Granice su uže ili šire prostorne celine koje ome uju državnu teritoriju.

Prema obliku vladavine države mogu biti **monarhije** i **republike**, a prema ure enju **jedinstvene** (unitarne) i **složene** (federacija). Bez obzira na oblik vladavine države mogu biti parlamentarne i neparlamentarne. Kod parlamentarnih republika i monarhija zakonodavna i izvršna vlast pripada skupštini (parlamentu), a predsednik republike ili kralj imaju ulogu reprezentativne li nosti. Kod neparlamentarnih država vlast je u rukama pojedinca.

Unitarna država je ona u kojoj su organi vlasti centralizovani. Federacija ili savez država podrazumeva decentralizaciju vlasti tj. prenos vlasti i na lokalne organe.

Države koje nemaju politi ku nezavisnost su kolonije, protektorati, prekomorski posedi, teritorije pod okupacijom, pridružene zemlje...

Glavni grad je centra zakonodavne izvršne vlasti. U njemu se nalaze skupštine, vlada i ministarstva, ambasade, konzulati i poslanstva.

Države me usobno stupaju u razli ite oblike saradnje i tako razvijaju ekonomske, kulturne, politi ke, saobra ajne, trgovinske veze.

GEOGRAFSKI PREGLED – AZIJA

Azija je po površini najveći kontinent sveta – 44 miliona km². Takođe, Azija je i najmnogoljudniji kontinent – 4,2 milijarde st. a u dve azijske države – Kini i Indiji živi oko 2,3 milijardi st.

Naziv Azija potiče od asirske reči i asu što znači „izlazak Sunca“.

Granicu Azije prema Evropi čine planina Ural, reka Ural, Kaspijsko jezero, planina Kavkaz, Crno more, moreuz Bosfor, Mramorno more, moreuz Dardaneli, Egejsko more, Sredozemno more. Granicu prema Africi čine Suecki kanal, Crveno more, moreuz Bab el Mandeb i Adenski zaliv. Na jugu obale Azije zapljuskuju vode Indijskog okeana a na istoku Tihog okeana. Granicu prema Severnoj Americi čine Beringov moreuz. Severnu granicu Azije čine SLO.

Najviša kontinentalna tačka azijskog kontinenta je Mont Everest (8848m) a najniša je depresija Mrtvo more (- 418m). Najduži rečni tok je Jangcekiang (6990m) a najveće jezero Kaspijsko jezero (371000km²). U Aziji se nalazi i najveće poluostrvo sveta, Arabijsko poluostrvo (2 730 000km²), najviša i najveća visoravan sveta, Tibet. Najmnogoljudnija zemlja sveta je Kina (1,3 milijarde st.), najgušće naseljena zemlja sveta je Bangladeš (1045 st/km²), najređe naseljena zemlja sveta je Mongolija (1,7 st/km²). Najdublje jezero sveta je Bajkalsko jezero (1648m). Najkišovitije mesto je Čerapundri sa oko 12000 mm godišnje.

Obale Azije su prilično razučene.

Poluostrva, Maloazijsko, Arabijsko, Indijsko, Indokinesko, Korejsko, Čukotsko, Kamčatka, Tajmir

Ostrva, Šri Lanka, Andamanska, Nikobarska, Lakadivska, Maldivska, Malajsko-filipinski arhipelag, Tajvan, Japanska, Sahalin, nova Zemlja, Zemlja Franca Josifa, Novosibirska ostrva

Reljef Azije

Prosečna nadmorska visina Azije je 950m. Venačne pl. Nabrane su pomeranjem afričke, arabijske i indijske ploče ka severu i njihovim podvlačenjem pod evroazijsku ploču. Venačne planine Azije pružaju se pravcem zapad-istok, Himalaji, Hindukuš, Pamir, Karakorum, Pontijske pl., Kavkaz, Elburs, Tavor i Antitavor, Tjanšan

Pustinje - Mali i veliki Nefud, Rub el hali, Sirijska, Kizilkum, Karakum, Gobi, Taklamakan, Tar, Dešete kevir, Dešete lut;

Visoravni- Dekan, Tibet

Klima Azije

Azija se prostire kroz sva tri toplotna pojasa, ...arki, severni umereni i severni hladni toplotni pojas. Veliki kontinentalni prostor i udaljenost centralnih delova Azije od velikih vodenih površina uzrok je veoma male godišnje količine padavina i oštrih temperaturnih razlika tokom godine (oštra kontinentalna klima). Osim toga, pravac pružanja najvećih planinskih sistema pravcem zapad-istok u južnim delovima kontinenta u velikoj meri određuje klimatska obeležja južnih i jugoistočnih delova kontinenta (monsunaska klima). Visoke planine zaustavljaju vlažne vazdušne mase i sprečavaju njihov prodor prema centralnim delovima kontinenta. Iz ovog razloga najveću godišnju količinu padavina primaju mesta na južnim padinama ovih planina (Čerapundri) dok se u centralnim delovima Azije nalaze pustinje (Gobi, Taklamakan, Kizilkum, Karakum...). Takođe, pomenuti planinski niz zaustavlja prodor hladnih vazdušnih masa sa severa prema južnim obalama kontinenta. Prostor jugozapadne Azije se nalazi oko povratnika tj. u oblasti stalno povišenog vazdušnog pritiska sa izrazito toplim i suvim vazdušnim masama što pogoduje održavanju pustinjske klime. Uz obale Sredozemnog mora zastupljena je mediteranska klima. Istočna Azija je izložena uticajima toplih i vlažnih vazdušnih masa sa okolnih vodenih površina (primorsko -okeanska klima). U jugoistočnom delu Kine zastupljena je sinijska klima (toplije zime, leta ...aka i kišovita). Malajsko-filipinski arhipelag i Malajsko poluostrvo imaju ekvatorsku klimu koja sa povećanjem

nadmorske visine prelazi u tropsku klimu . Zbog uticaja hladnih vazdušnih masa sa SLO severni delovi Azije imaju subpolarnu klimu .

Hidrografija Azije

Reke Azije se ulivaju u Indijski okean (Gang, Ind, Bramaputra, Tigar, Eufkrat), Tihookean (Amur, Hoangho, Jangcekiang, Sikiang, Mekong, Menam), SLO (Ob, Jenisej, Lena). Najveće jezero sveta , Kaspijsko jezero je kriptodepresija (površina mu je iznad a dno ispod novoo Svetskog mora), Bajklasko jezero je najdublje na svetu 1648m. Karakteristična vodena površina je Mrtvo more sa 275 promila, a najslanije je jezero Tuz u Turskoj 322 promila.

Stanovništvo Azije

U Aziji ...ive pripadnici sve tri rase.uta rasa je najbrojnija i naseljava jugoistočne, istočne i centralne delove kontinenta. Pripadnici bele rase ...ive u jugozapadnoj, ju...noj i severnoj Aziji. U Aziji se ispovedaju sve velike svetske religije sveta hrišćanstvo, islam, hinduizam, budizam i nekoliko manjih religijskih krupa (lamaizma, taoizam, Ćintoizam). Azijsko stanovništvo govori arapski, hebrejski, sanskrit, tibetanski, kineski, japanski, ruski jezik.

Prirodna bogatstva i privreda

Glavno obele...je jugozapadne Azije i većih ostrva Malaškog arhipelaga su bogata nalazišta nafte i zemnog gasa. U Sibiru se nalaze raznovrsna rudna bogatstva , zlato, bakar, kalaj, dijamanti, nafta, zemni gas. Dr...ave Azije koje izlaze na okolna mora imaju razvijen ribolov. Od poljoprivrednih kultura u Aziji se proizvode pirinač, tropsko voće, čaj, pamuk, kaučuk, Ćeerna trska, juta, plemenite vrste drveća (abonos, tikovina, sandalovo drvo, mahagonij)

Republika Turska

Turska se nalazi na Malozajskom poluostrvu a 5% njene teritorije se nalazi u Evropi, tj. na Balkanskom poluostrvu. Glavni grad je Ankara a najveći grad Istanbul (9 miliona st.). Reformator turske dr...ave je bio Kemal paĆa Ataturk. On je sproveo kulturnu revoluciju u cilju evropeizacije Turske , zabradio je noćenje fesa, uveo ravnopravni polo...aj ene, preuzeo evropski kalendar računanja vremena, uveo latinicu umesto arapskog pisma. Turske valuta je lira.

Turska je etnički jedinstvena zemlja a najznačajnija nacionalna manjina su Kurdi (2 miliona) koji ...ive na krajnjem istoku.

Privreda Turske bazirana je na proizvodnji pamuka, Ćerne repe, duvana, ...itarica. Turska je po proizvodnji hroma vodeća zemlja sveta. Značajni kulturno-istorijski spomenici su AjaSofija, palata Dolma Bahçe, Efes, a od prirodnih spomenika Pamukkale. Poslednjih godina Turska intenzivno razvija turističku privredu zahvaljujući izlazu na Sredozemno more.

Indija

Indija se nalazi na Indijskom potkontinentu, glavni grad je Nju Delhi, zvanični jezici su engleski i hindu jezik. Indija je druga država po broju stanovnika iza Kine (1,1 milijarda st), Valuta je rupija.

Indija je etnički, jezički i verski vrlo raznovrsna država. Specifičnost indijskog društva predstavljaju kaste, zatvorene grupe čiji član se postaje rođenjem bez mogućnosti promene. %etiri osnovne kaste su bramani, kšatrije, vašije i Ćudre. Postoji još jedna izdvojena grupa tzv. "nedodirljivi" koji su potpuno izopćteni od ostatka društva. Kastinski sistem je nekada bio veoma rigorozan i podrazumevao strogo poćtovanje pravila o nemećanju pripadnika razlićitih kasta.

Razvoj savremene Indije obele...ilo je nekoliko značajnih ličnosti Mahatma Gandhi je bio idejni vođa pokreta za nezavisnost Indije (Velika Britanija je upravljala Indijom oko 350 godina, a nezavisnost je dobila 1947. godine) a Nehru je postao prvi premijer nezavisne Indije.

Najveći broj stanovnika se bavi poljoprivredom , gaje se pirinač, agrumi, pamuk, juta, čaj, začin, tropsko voće. Gotovo polovina stanovnika je nepismena, a ispovadaju hinduizam, islam i hrišćanstvo. Sveta ...ivotinja je krava.Glavna turistička atrakcija je Tad... Mahal. U Indiji se godišnje snimi oko 1000 filmova u okviru produkcije "Bolivud".

Indonezija

Indonezija je ostrvska država sa preko 13500 ostrva (najveća su Java, Sumatra, Kalimantan (Borneo) i Sulawesi (Celebes)). Glavni grad je Džakarta, službeni jezik indonezijski, valuta rupija. Bila je holandska kolonija a nezavisna je od 1949. godine. Budući da pripada širšem pojasu Pacifika u Indoneziji se nalazi više od 200 aktivnih vulkana a i zemljotresi su česta pojava.

Oko 60% stanovnika živi na ostrvu Java. Indonezijski pripadaju malajskoj etničkoj grupi austronzijske rase a na ostrvima žive i manje plemenske grupe Dajak, Batak, Toradja. Indonezija je najveća muslimanska zemlja (oko 240 miliona st.) jer oko 90% stanovništva ispoveda islam.

Najznačajniji proizvodi su čaj, gumeni trska, začini, skupocene vrste drveta (tikovina, abonos). Rudno bogatstvo podrazumeva ležišta nafte i zemnog gasa, a rezerve kalaja su najveće na svetu. Od ostalih ruda značajna su ležišta bakra, nikla, zlata, srebra i boksita. Veliki privredni značaj ima turizam a poseban značaj ima grupa Mala Sundska ostrva među kojima je ostrvo Bali najatraktivnije.

Kina

Izuzimajući Rusiju Kina je po površini najveća azijska država a treća država u svetu. Takođe, ona je najmnogoljudnija zemlja sveta sa 1,3 milijarde stanovnika. Glavni grad je Peking, zvanični jezik je kineski a valuta je juan. Kina je jedina država sveta koja u kontinuitetu postoji već 4500 godina. Život kineskog stanovništva je oduvek bio vezan za rečne doline koje teku iz planinskih zaleđa a na zapadu zemlje prema Tihom okeanu.

Veliki društveni problem Kine je visok prirodni priraštaj pa je 60ih godina 20. veka počela sprovoditi meru populacione politike jedno dete po porodici.

Kina je dugo bila izolovana država i nerado se uključivala u svetske privredne tokove. Izolaciji je doprinio i Kineski zid dug oko 2700 km čiji je najveći deo izgrađen u 3.

vpne. Izgra, en je u cilju odbrane od upada nomadskih osvajača sa severa. Krajem 70 -ih godina prošlog veka Kina je počela da se uključuje u svetsku privredu a glavnu ulogu su imale velike svetske kompanije zainteresovane za sirovine, jeftinu i brojnu radnu snagu i veliko tr...iće.

U Kini se gaje ...iterice (pirinač i pšenica), povrće, šećerna trska i repa, čaj, pamuk, soja, duvan, svilena buba, a razvijeno je i stočarstvo (gaje se svinje i ...ivina) i ribolov. Veliko rudno bogatstvo (nafta, ruda uglja, bakra, olova, cinka, nemetala) osnova su za razvoj crne metalurgije.

Japan (carevina)

Japan je ostrvska država koju čine četiri velika ostrva (Kjušu, Šikoku, Honšu i Hokaido) i još oko 300 manjih ostrva. Na ostrvima se nalazi više od 60 aktivnih vulkana a česti su zemljotresi i cunami talasi. Najviši vrh je planina vulkanskog porekla Fud...ijama 3776m. Japan je pod velikim klimatskim uticajem mora , pored njegovih obala protiču topla Kuršio struja i hladna Ojaio struja. Samo ostrvo Hokaido ima hladne i sne...ne zime, dok su ju...nija ostrva pod uticajem toplih vazdušnih masa sa Pacifika.

Japan se ubraja među najgušće naseljene zemlje sveta a najgušće je naseljeno ostrvo Honšu. Japanci spadaju u najdugovečnije nacije na svetu a zbog niskogprirodnog priraštaja procenat starog stanovništva je veliki. Oko 40% stanovništva ...ivi u gradovima. Starosedelci japanskih ostrva su bili beli Aino stanovnici, svetle kose i oči koji su se kasnije mešali sa pripadnicima ...ute rase.

Japan je jedna od privredno najrazvijenijih država sveta iako je u prošlosti, sve do druge polovine 19. v. bila izolovana država, smatra se "privrednim čudom". Savremeni razvoj Japana je u direktnoj vezi sa razvojem visokih tehnologija, ali i marljivošću, skromnošću i predanošću Japanaca. Moderna, mehanizovana poljoprivreda, visoko razvijem ribolov, veliki uvoz sirovina, brodogradnja, veliki izvoz gotovih proizvoda, proizvodi mašinske, hemijske i elektronske industrije su glavna obeležja privrede Japana.

Oko 20% Japanaca je visoko obrazovano.